

Roma Netepaké Wahyu iku — Nomer Loro

Ngenali Roma Modern lan Sesanti Kenabian ing Dina-Dina Pungkasan

Jeff Pippenger

2024-07-05

Lan ing mangsa iku bakal ana akèh wong nglawan ratu ing sisih kidul; uga para perampog saka bangsamu bakal ngluhuraké awaké dhéwé kanggo netepaké wahyu iku; nanging wong-wong mau bakal tiba. Daniel 11:14.

Pangenalane kang trep marang kakuwasane ing dina-dina wekasan kang digambarake minangka Roma Modern, lan mulane kakuwasane kang “netepake wahyu,” iku prekara kang wigati lan nemtokake kaslametan. Iku makili sawijining unsur saka proses panggodhèn pungkasan tumrap wong satus patang puluh papat ewu. Tembung “wahyu” ing ayat iku padha karo tembung Ibrani kang padha dipilih déning Suléman nalika panjenengané nerangake sababé umaté Allah padha sirna.

Ing panggonan kang tanpa wahyu, bangsa dadi tanpa kendhali lan tumuju ing karusakan; nanging wong kang netepi angger-anggering Allah, rahayu ana ing dhèwèké. Wulang Bebasan 29:18.

Kabèh para nabi ngandika kanthi luwih langsung ngenani dina-dina wekasan katimbang bab periode liyane apa waé ing sajarah suci, lan pepélingé Suléman bab kabutuhan nduwèni “sesanti” iku sawijining prakara urip-utawa-pati. Kayektèn tansah misahaké lan ngasilaké rong golongan para panyembah. Ing ayat iku ana sawijining golongan kang nemahi karusakan lan sawijining golongan kang kanthi bungah netepi angger-anggering Toret. Nanging kudu dicathet yèn pituturé Suléman iku dipasang ana ing konteks sawijining pasulayan bab “kayektèn.” Iki uga ana ing konteks pasemon bab sepuluh prawan, awit pasemon bab sepuluh prawan iku sawijining ilustrasi utama bab pengalamané umat Allah ing dina-dina wekasan.

Wong gemblung ngucapaké kabèh sing ana ing batiné, nanging wong wicaksana nahan iku nganti tembé. Manawa sawijining panguwasa ngrungokaké goroh, kabèh para abdiné dadi ala. Wong miskin lan wong cidra padha ketemu bebarengan; Pangéran madhangi mripaté wong loro mau. Raja kang ngadili wong miskin kanthi setya, dhamparé bakal diteguhaké ing salawas-lawasé. Pangreksa lan piwulang marakaké kawicaksanaan, nanging bocah kang dililakaké manut karepé dhéwé nggawé ibuné wirang. Nalika wong duraka saya akèh, panerak saya mundhak; nanging wong mursid bakal nyumurupi rubuhé wong-wong mau. Disiplinna anakmu, lan dhèwèké bakal maringi katentreman marang kowé; iya, bakal maringi kabungahan marang nyawamu. Ing panggonan kang ora ana wahyu, bangsa dadi binasa; nanging wong kang netepi angger-anggering Toret, begja wong iku. Wulang Bebasan 29:11–18.

Dudu maksudku kanggo nuding driji marang wong-wong sing bisa uga ngugemi pangerten bab Roma Modhèren sing béda karo pangertenku. Maksudku yaiku kanggo njlentrehake

manawa Suléman lagi ngandharake rong golongan wong kang nyembah, kang diidentifikasi déning dhèwèké minangka “wong wicaksana” lan “wong gemblung.” “Wong gemblung” uga diidentifikasi minangka “wong duraka.” Para prawan wicaksana lan para prawan gemblung ing pasemon iku uga diidentifikasi ing garis kenabian Daniel pasal rolas minangka wong wicaksana lan wong duraka.

Akeh wong bakal disucekake, lan digawe putih, sarta diuji; nanging wong duraka bakal nindakaké kadurakan; lan ora ana siji waé saka wong duraka kang bakal mangerti; nanging wong wicaksana bakal mangerti. Daniel 12:10.

Suléman lan Dhanièl sarujuk siji lan sijiné, awit sakabèhé paseksèn kenabian padha salaras ing dina-dina wekasan. Wong-wong wicaksana padha mangerti “tuwuhe kawruh.”

Lan wong-wong kang wicaksana bakal sumorot kaya padhanging cakrawala; lan wong-wong kang nuntun akehé wong marang kabeneran bakal kaya lintang-lintang ing salawas-lawase. Nanging kowé, hé Daniel, tutupen pangandika iku, lan segelen kitab iku, nganti tekan mangsa wekasan: akèh wong bakal mlayu mrena-mrene, lan kawruh bakal saya tambah. Daniel 12:3, 4.

Ayat kaping sepuluh ngenali proses panggodhogan telung tataran kang nyaring para prawan, yaiku wong-wong kang katimbangan supaya kalebu ing antarane satus patang puluh papat ewu. Ing loro-loroné, proses panyaringan lan panggodhogan iku dhedhasar marang apa para prawan mangertèni tambahing kawruh (wahyu) kang kabukak segelé nalika wekasaning jaman ing taun 1989.

“Wektu wekasan” ing dina-dina pungkasan punika inggih taun 1989, nalika ayat patang puluh ngantos patang puluh gangsal saking Daniel sewelas kabikak meteraihipun. Ing wekdal punika lajeng katetepaken bilih pokok pirembaganing ayat-ayat punika inggih punika wungu lan rubuhipun raja lor ing wekasan. Ing wekdal punika ugi katetepaken bilih raja lor ing ayat-ayat punika inggih punika kakuwatan kapausan ing dina-dina pungkasan. Inspirasi boten nate migunakaken ungkapan “Modern Rome.” Ungkapan punika dipunripta déning kula, minangka pralambang kakuwatan kapausan ing dina-dina pungkasan, awit sacara profètis tembung “modern” nggambaraken dina-dina pungkasan. Ellen White boten nate migunakaken ungkapan “Modern Rome.”

Ana panemu-panemu kang kliru bab sapa sing diwakili déning raja saka lor ing enem ayat pungkasan saka Daniel pasal sewelas, nanging mung ana siji pangerten kang bener. Pangerten manawa raja saka lor ing ayat-ayat mau iku kakuwasan kapapanan tuwuh saka akèh paseksi kenabian. Ayat patang puluh diwiwiti kanthi nandhani manawa kapapanan nampani tatu pati ing taun 1798, banjur ayat patang puluh siji nganti patang puluh telu nandhani dinamika kang kalibet ing marihe tatu pati mau. Ayat patang puluh papat nggambarake pawarta kang ndadekake kapapanan nesu banget lan nuntun marang ayat patang puluh lima nalika kakuwasan kapapanan tekan ing pungkasané kang final lan sampurna. Wahyu kang dibukak segelé ing taun 1989 iku wahyu bab mundhak lan rubuhipun kakuwasan kapapanan ing dina-dina pungkasan. Wahyu iku yaiku tambahing

kawruh kang ngasilake lan mujudake rong golongan para panyembah, adhedhasar panrima utawa panampiking wong-wong mau marang kawruh kang dumunung ana ing ayat-ayat kasebut.

Miturut pasal kang padha, ing ngendi tambah ing kawruh kabukak segelé ing taun 1989, “para garonging bangsamu,” kang “ngluhuraké awaké dhéwé” lan pungkasané “tiba,” iku minangka pralambang kang netepaké “wahyu” mau. Ing panyaringan pungkasan, pitakonan pangujèn kang kapisan yaiku sapa kang diwakili déning “para garonging bangsamu,” awit wong-wong iku minangka pralambang kenabian kang netepaké “wahyu” mau. Apa para garong iku kakuwasan kapausan utawa Amerika Serikat?

Kitab Daniel lan Wahyu iku satemene kitab kang padha, makili loro seksi saka garis ramalan kang padha. Daniel iku wiwitané lan Wahyu iku pungkasané, lan bebarengan padha makili loro seksi saka kayektèn kang kabukak segelé ing wektu wekasan ing taun 1989.

Dhèwèké Daniel njlentrehake proses panyucekan sing kasil ditindakake nalika Singa saka taler Yehuda mbikak segel ayat patang puluh nganti patang puluh lima ing taun 1989. Ing wektu iku wiwit lumaku sawijining proses pangujian kanggo netepake lan nduduhaké sapa waé sing bakal dadi “para imam” kang mbentuk umat prejanjian, yaiku wong satus patang puluh papat ewu ing dina-dina wekasan. Hosea nambahi yèn wong-wong sing nampik tambah ing kawruh ing dina-dina wekasan ora bakal dadi salah siji saka para imam kang mbentuk wong satus patang puluh papat ewu.

Umat-Ku padha katiwasan marga saka kuranging kawruh; awit sira wus nampik kawruh, mula Aku uga bakal nampik sira, supaya sira aja dadi imam tumraping Aku; awit sira wus nglalèkaké angger-anggering Allahmu, mula Aku uga bakal nglalèkaké anak-anakira. Hosea 4:6.

Kitab Wahyu nerangake manawa kawruh kang kabukak segelé lan ditampik déning sawijing golongan iku ngrampungake panampikan marang wong-wong mau pas sadurungé mangsa kasempatan sih-rahmat katutup.

Lan dheweke ngandika marang aku, “Aja nyégel tembung-tembung wangsit ing kitab iki, awit wektuné wis cedhak. Sing ora adil, sumanggakna tetep ora adil; lan sing reged, sumanggakna tetep reged; lan sing mursid, sumanggakna tetep mursid; lan sing suci, sumanggakna tetep suci.” Wahyu 22:10, 11.

Sajarahé wong-wong Millerite nggambaraké sajarahé wong satus patang puluh papat ewu, lan bebarengan wong-wong Millerite lan wong satus patang puluh papat ewu makili wiwitan lan pungkasané pekabaran lan pakaryané telung malaékat ing Wahyu bab patbelas. Sajarah-sajarah kang jejajar iku nandhakaké prastawa-prastawa kang magepokan karo panutuping wektu sih-rahmat. Pakaryaning loro sajarah iku wis dipratandhani déning Élia lan Yohanes Pembaptis.

“Kanthi gumeter, William Miller wiwit mbabar marang wong akèh wewadi-wewadi Kratoné Allah, nuntun para pamiyarsané ngambah lumantar ramalan-ramalan nganti

tekan marang rawuhé Kristus kaping pindho. Kanthi saben upaya, dhèwèké saya kakuwatan. Kaya Yohanes Pambaptis ngumandhangaké rawuhé Gusti Yésus kaping pisan lan nyawisaké dalan tumrap rawuhé, mangkono uga William Miller lan wong-wong kang padha gabung karo dhèwèké martakaké rawuhé Putrané Allah kaping pindho.” *Early Writings*, 229, 230.

Pesen Millerit ngenali “prastawa-prastawa” kang ana gandhèng cenenge karo pungkasaning mangsa kasempatan sih-rahmat, kaya kang dipralambangaké déning Élia lan Yohanes Pembaptis.

“Perlu manawa manungsa padha diwedharaké marang bebayané; supaya padha kagugah kanggo nyawisaké dhiri tumrap prastawa-prastawa kang suci lan nggentak ati, kang ana gandhèng cenenge karo pungkasaning mangsa sih-rahmat.” *The Great Controversy*, 310.

Ing taun 1989, bareng ambruké Uni Sovyèt, péranganing kitab Daniel kang ana gandhèng-cèngèngé karo dina-dina wekasan dipunbukak, lan satemah sawijining proses pangujian kawiwitan. Pangajab punika adhedhasar kasaguhan utawi boten saguhé umat Allah mangertos utawi nampik tambahing kawruh kang kaanggit déning enem ayat pungkasan saking Daniel pasal sewelas; ayat-ayat ingkang nuntun dhateng ayat kapisan pasal rolas, ingkang nandhakake “panutuping mangsa sih-rahmat.” Pesen bab “prastawa-prastawa ingkang magepokan kaliyan panutuping mangsa sih-rahmat” lajeng dipunbukak, lan pakaryaning tiyang-tiyang ingkang dados calon “para imam” saking satus patang puluh papat èwu punika kawiwitan. Pakaryanipun punika supados “mangertos” lan martakakaken pesen ingkang kaanggit wonten ing pérangan punika. Pesen lan pakaryaning satus patang puluh papat èwu punika, inggih punika ngaturaken pesen ingkang sampun kabikak supados nggugah manungsa “supaya nyawisaken dhiri tumrap prastawa-prastawa kang suci lan nggegirisi ingkang magepokan kaliyan panutuping mangsa sih-rahmat.”

“Ing dina iki, kanthi roh lan kakuwasané Elia lan Yokanan Pambaptis, para utusan kang katetepaké déning Allah lagi ngarahaké kawigatèning jagad kang kaiket marang pangadilan iki marang prastawa-prastawa kang suci lan mulya sing enggal bakal kalakon gegayutan karo jam-jam pungkasaning mangsa sih-rahmat lan rawuhé Kristus Yésus minangka Rajaning para raja lan Gustining para gusti. Ora suwé menèh saben wong bakal diadili miturut pakaryan kang wis ditindakaké ana ing sajroning badan. Jam pangadilané Allah wis teka, lan ing dhuwuring para anggota pasamuwané ana ing bumi katumpang tanggung jawab kang suci lan abot, yaiku mènèhi pepènget marang wong-wong kang kaya-kaya lagi ngadeg ana ing pinggir bangeting karusakan langgeng. Marang saben manungsa ing saindenging jagad kang gelem ngrungokaké, kudu diterangaké kanthi cetha bab asas-asas kang dadi taruhane ana ing pasulayan gedhé kang lagi dilakoni iku, asas-asas kang ing kono nasibé sakèhé umat manungsa gumantung.” *Prophets and Kings*, 715, 716.

Sajarah Yohanes Pambaptis lan Kristus, mangkono uga sajarah para Millerit, nggambarake pekabaran lan pakaryané wong sèwu satus patang puluh papat. Yohanes lan Kristus padha mangertèni pekabarane minangka makili panutupané mangsa sih-rahmat.

Nanging nalika dhèwèké weruh akèh wong Farisi lan Saduki padha teka marang baptisané, banjur dhèwèké ngandika marang wong-wong mau, Hé turunane ula beludhak, sapa sing wis ngélingaké kowé supaya mlayu saka bebenduné Allah kang bakal rawuh? Matius 3:7.

Kristus nggambarake karusakan Yerusalem, yaiku karusakan sing padha kang wis dielingake déning Yohanes bakal nyedhak marang wong-wong Yahudi sing seneng mbantah. Gusti Yesus migunakaké karusakan iku minangka pralambang “bebendu” sing wiwit nalika Panjenengané, minangka Mikhael, jumeneng ing Daniel bab rolas, ayat siji.

Kristus mirsa ing Yerusalem sawijining pralambanging jagad kang wus atos sajroning ora pracaya lan pambrontakan, sarta lagi kesusu maju ngadhepi paukumaning Allah kang males. Karubedaning umat manungsa kang wus tiba, kang nindhihi jiwa-Nipun, meksa metu saka lathi-Nipun sesambat kang banget pait iku. Panjenengane mirsa cathetaning dosa kang katulis ana ing kasangsaran manungsa, eluh, lan getih; manah-Nipun kaobah dening welas asih kang tanpa wates marang wong-wong ing bumi kang katindhes lan nandhang sangsara; Panjenengane nganggen-angen arep ngenthengake wong-wong mau kabeh. Nanging sanadyan mekaten, tangan-Nipun piyambak iya ora bisa mbalekake ombaking kasangsaran manungsa; mung sathithik kang gelem ngupadi marang Panjenengane minangka Satunggaling Sumber pitulungan kang mung siji. Panjenengane kersa ngesokake jiwa-Nipun tumeka pati, supaya kawilujengan bisa kacekel déning wong-wong mau; nanging mung sathithik kang bakal sowan marang Panjenengane supaya padha oleh urip.

“Kamulyaning swarga nangis! Putraning Allah kang tanpa winates keganggu ing roh, katundhung mudhun déning kasangsaran! Pemandhangan iku ngisi saindenging swarga kalawan kaéraman. Pemandhangan iku mbukak marang kita sepira gedhéné dosa kang ngluwihi watese dosanipun dosa; iku nuduhaké sepira aboté sawijining pagawéan, malah tumrap Pangwasaning Tanpa Wates pisan, kanggo ngluwari wong kang luput saka akibat nglanggar angger-anggeré Allah. Gusti Yesus, nalika mirsani tumuju marang turun pungkasan, weruh donya kabungkus ing sawijining pangapusan kang padha karo kang njalari karusakané Yerusalem. Dosa gedhé wong Yahudi yaiku panolaké marang Kristus; dosa gedhé donyaning Kristen yaiku panolaké marang angger-anggeré Allah, dhasar pamaréntahané ing swarga lan ing bumi. Pepakoné Yéhuwah bakal diremekké lan dianggep ora ana. Yuta-yuta wong kang kaiket ing pangwasaning dosa, dadi baturé Sétan, katetepaké nandhang pati kaping pindho, bakal nampik ngrungokaké tembung-tembung kayektèn ing dina pangrawuhé. Buta kang nggegirisi! Kasirepan kang aneh!” The Great Controversy, 22.

Pesen pepènget kang dipratelakaké déning Yohanes Pembaptis lan uga déning Kristus iku pesen pepènget kang padha, padha kaya dene pesen pepèngeté para Millerit iku pesen kang padha kang nélakaké prastawa-prastawa kang gegandhèngan karo panutupan mangsa sih-rahmat, kaya kang bakal dipratelakaké déning wong satus patang puluh papat èwu. Telung seksi; Yohanes Pembaptis, Kristus, lan para Millerit padha maringi paseksi yèn karya lan pesené wong satus patang puluh papat èwu iku sawijining proses panggodhogan

urip-utawa-pati kang katindakaké lumantar tambahing kawruh kang kabukak segelé ing taun 1989. Pesen kang kabukak segelé ing wektu iku yaiku wahyu dina-dina pungkasan kang kudu dimangertèni déning wong-wong wicaksana manawa padha arep dadi “imam-imam” kang mbentuk golongan satus patang puluh papat èwu. Manawa para calon iku ora mangertèni wahyu mau, padha kaidentifikasi minangka wong ala, utawa minangka wong bodho, lan padha nemu karusakan. Wong-wong mau lan anak-anaké ditampik selaras karo panampikané marang wahyu kang dadi tambahing kawruh.

Sabdaning Allah netepake bilih Roma iku kakuwasan kang ngluhurake awake dhewe, ngrampasi umate Allah, banjur tiba lan netepake sesanti mau. Pitakonan apa Roma Modern iku kakuwasan kapausan utawa Amerika Serikat iku minangka ujian kang mratelakake manawa para calon mau iku prawan kang wicaksana utawa prawan kang bodho. Ujian iki minangka ujian kenabian kang dijupuk saka kitab Daniel, kang sabanjure dikukuhake lan digawa tumeka kasampurnan ana ing kitab Wahyu. Perkara Roma Modern iku dudu mung pilihan antarane kakuwasan kapausan utawa Amerika Serikat, nanging iku ujian pungkasan tumrap satus patang puluh papat ewu. Iku sawijining ujian kenabian, lan yen dipahami kanthi bener, iku nyakup saben pralambang saka proses pangujian pungkasan kang kaatur ana ing paseksin kenabian Allah kang kasucekake.

Prosès pengujian ing jaman Yohanes Pambaptis lan Kristus asalipun saking kitab Daniel, mekaten ugi prosès pengujian ing jaman para Millerit. Minangka sawijining ujian kenabian, metodologi kados pundi kayekten ditetepaken punika sami wigatosipun kanggé para calon supados ngginakaken kanthi leres, kados dene namung nyekeli pandangan ingkang leres bab sinten Roma Modern punika. Apa ingkang dipun-gatosaken punika identifikasi ingkang leres tumrap Roma Modern, utawi penerapan metodologi ingkang leres, kalih unsur ujian punika sami kabingbing wonten ing kitab Daniel. Ing Daniel pasal satunggal, Daniel ngliwati sawijining prosès pengujian tigang tataran, dipunwiwiti kanthi pangan, lajeng ujian visual, kasumambung déning sawijining ujian ingkang kalampahan déning Nebukadnésar, sawijining pralambang Alkitab bab Raja Lor, kakuwasan kapausan ing dinten-dinten pungkasan.

Dene tumrap bocah papat iku, Gusti Allah maringi marang wong-wong mau kawruh lan kaprigelan ing sakehe piwulang lan kawicaksanan; lan Daniel nduweni pangerten ing sakehe wahyu lan impen. Nalika wus tekan pungkasaning dina-dina kang wis katetepake dening Sang Prabu supaya wong-wong mau digawa mlebu, lurahing para sida-sida banjur nggawa wong-wong mau marek ing ngarsane Nebukadnezar. Sang Prabu banjur rembugan karo wong-wong mau; lan ana ing antaraning wong-wong mau kabeh, ora kapanggih wong kang padha karo Daniel, Hananya, Misael, lan Azarya; mulane wong-wong mau banjur ngadeg ana ing ngarsane Sang Prabu. Lan ing sakehe prakara kawicaksanan lan pangerten kang ditakokake Sang Prabu marang wong-wong mau, dheweke nemokake manawa wong-wong mau kaping sepuluh luwih becik tinimbang sakehe ahli jampi lan ahli nujum kang ana ing sakehe krajané. Daniel 1:17–20.

“Ing pungkasaning dina-dina,” kang sacara profètis iku yaiku dina-dina wekasan nalika wong satus patang puluh papat ewu lagi diuji, Daniel lan telu kanca pinilih iku kabukten “sapuluh kaping luwih becik katimbang sakehing para ahli tenung lan juru nujum kang ana ing saindhenging karajané,” lan Daniel nduwèni “pangerten ing sakehing wahyu lan impen.” Daniel nggambarake wong satus patang puluh papat ewu, kang ing dina-dina wekasan mangertèni tambahing kawruh kang rawuh nalika Kristus, minangka Singa saka taler Yehuda, mbukak segèl “bagean saka kitab Daniel kang ana gandhèngané karo dina-dina wekasan,” ing taun 1989.

Dhèwèké Daniel ora mung mangerti luwih akèh tinimbang wong liya bab impen lan wahyu, nanging dhèwèké nduwèni “pangerten ing sakèhé wahyu lan impen.” Panjenengané makili wong-wong sing migunakaké metodologi baris tumumpang baris, amarga metodologi iku ngempalaké “sakèhé wahyu lan impen” dadi siji pesen kang runtut lan manunggal. Pesen kang nglumpukaké kabèh impen lan wahyu dadi siji garis kenabian iku nandhani “prastawa-prastawa kang ana gandhèng cenenge karo panutuping mangsa percobaan.” Pesen iku katetepaké déning pralambang kenabian yaiku Roma Modern, kakuwasan kang ngluhuraké awaké dhéwé, ngrampasi umaté Allah, lan banjur rubuh.

Kakuwatan iku mung bisa ditegakaké lumantar ngetrapaké metodologi sing bener. Akèh wong sing ngakoni nyinaoni Kitab Suci nolak metodologi baris sasuwéné baris, lan sapérangan sing ngakoni nggunakaké metodologi iku malah salah ngetrapaké paugeran-paugeran sing mbangun metodologi baris sasuwéné baris. Paugeran-paugeran mau kawitan kacathet ing cathetan umum déning kaum Millerit, lan umat Allah ing dina pungkasan wis kaparingi pepéling sadurungé yèn wong-wong sing satemené dadi utusan-utusan malaékat katelu bakal nggunakaké paugeran William Miller babagan tafsiran ramalan.

“Wong-wong kang melu melu ngwartakake piwelingé malaékat katelu padha nyinau Kitab Suci manut tata cara kang padha karo sing dienggo déning Rama Miller.” *Review and Herald*, 25 November 1884.

William Miller nggambarake wiwitané telung malaékat ing Wahyu patbelas, lan dhèwèké dilambangaké déning Yohanes Pembaptis, sing dadi wiwitané pekabaran kang pungkasané ana ing Kristus. Sister White kanthi langsung nyalarasaké prosès pamriksan wiwit saka Yohanes Pembaptis tumuju Kristus karo prosès pamriksan saka telung malaékat. Yohanes miwiti pekabaran mau, lan durung nganti sadurungé salib, nalika Kristus wis nggawa para muridé menyang Kaisaréa Filipi, Gusti Yésus banjur nambahi rincian-rincian saka pekabaran sing wis diwiwiti déning Yohanes. Bebener kang kapisan (wiwitané) sing diidentifikasi déning Yohanes nalika panjenengané weruh Kristus yaiku ngenali Kristus minangka Cempening Allah, kang ngilangaké dosa-dosané jagad.

Prekara-prekara iki kalakon ing Bètabara ing sabrange Yordan, ing panggonan Yohanes mbaptis. Ing ésuké, Yohanes weruh Gusti Yésus rawuh marani dhèwèké, banjur ngandika, Lah, iku Cempening Allah, kang ngangkat dosa donya. Iki Panjenengané kang dakkandhakaké: Sawisé aku bakal rawuh satunggal wong kang kalenggahané ngungkuli

aku, awit Panjenengané wis ana sadurungé aku. Yohanes 1:28–30.

Banjur wiwitlah mangsa panggodhahan telung taun setengah sing mungkas ana ing salib. Sawisé Yokanan dipatèni sakdurungé salib, Gusti Yesus banjur wiwit njlentrehaké pratelan pisanan banget saka Yokanan mau.

Nalika Gusti Yesus rawuh ing tlatah Kaisaréa Filipi, Panjenengané takon marang para sakabate, pangandikané: “Miturut pangandikané wong-wong, Aku iki, Putraning Manungsa, sapa?” Para sakabat padha matur: “Ana kang ngandika bilih Panjenengan punika Yokanan Pambaptis; ana uga, Élia; lan liyane, Yérémia, utawa salah siji saka para nabi.” Panjenengané ngandika marang wong-wong mau: “Nanging miturut pangandikanmu, Aku iki sapa?” Simon Pétrus mangsuli lan matur: “Panjenengan punika Sang Kristus, Putraning Allah ingkang gesang.” Gusti Yesus mangsuli lan ngandika marang dheweke: “Beja kowé, Simon Barjona, amarga daging lan getih ora nyarwakaké iku marang kowé, nanging Rama-Ku kang ana ing swarga. Lan Aku uga ngandika marang kowé, manawa kowé iku Pétrus, lan ing ndhuwur watu karang iki Aku bakal ngedegaké pasamuwan-Ku; lan gapuraning neraka ora bakal ngluwihi pasamuwan iku. Lan Aku bakal maringaké marang kowé kunci-kuncining Kratoning Swarga; lan apa waé kang kokiket ana ing bumi bakal kaiket ing swarga; lan apa waé kang koklucuti ana ing bumi bakal kalucutan ing swarga.” Banjur Panjenengané dhawuh marang para sakabate supaya aja padha nyritakaké marang sapa waé manawa Panjenengané iku Yesus Sang Kristus. Wiwit wektu iku Gusti Yesus wiwit nedahaké marang para sakabate, yèn Panjenengané kudu tindak menyang Yérusalèm, nandhang akèh prekara saka para tuwa-tuwa, para imam kepala, lan para ahli Torèt, lan bakal dipatèni, sarta bakal kawungokaké manèh ing dina katelu. Matius 16:13–21.

Caesarea Philippi iku jenengé Panium ing jamané Kristus, lan Panium diidentifikasi ana ing ayat sawisé ayat patbelas saka Daniel sewelas, ing ngendi para perampog saka bangsamu, kang ngluhuraké awaké dhéwé, nanging banjur rubuh, dipratélakaké. Pesené Yohanes Pembaptis, kang kasurung déning ilham lan sampurna, iku pesen ing wiwitan kang makili pesen Millerite, kang wis ditegakaké adhedhasar paugerané Miller. Pesené Kristus ing pungkasan, kang kabangun ing ndhuwur lan ngrembakaaké pesené Yohanes, lan iku dadi pralambang tumrap pesen ing pungkasan saka telung malaékat, yaiku kang adhedhasar paugerané Miller lan rincian-rincian kang ditambahaké marang pesené Miller nalika metodologi garis ing dhuwur garis tekan marang pungkasan.

Yèn tekan marang pangerten sing kliru bab pralambang kang netepaké sesanti kuwi, kanthi nyarèkaké pralambang “Roma Modern” karo wong-wong ing sajarah Kristus kang nampik pawarta bab salib, iku sejajar karo wong-wong mau. Kita diparingi katrangan yèn wong-wong Yahudi sing nampik pawarta Yohanes Pembaptis ora bisa nampa paédah saka piwulangé Gusti Yésus, lan yèn sajarah wong-wong Yahudi kang nindakaké prakara iku dadi pralambang tumrap wong-wong sing nampik pawarta malaékat kapisan. Para Millerit ngenali para begal saka bangsanira, kang salajengipun daksebut nganggo tembung “Roma Modern,” minangka kakuwatan kapausan.

Kita badhé nerusaké pangrembag punika wonten ing artikel salajengipun.